

[Boligministeren.]

Lad mig fremhæve følgende 3 punkter, som jeg finder væsentlige: der tilvejebringes en regulær opsigelsesbeskyttelse af lejere overalt i landet; det sikrer lejerne øget tryk-
hed i deres boliger. Lejerne i de større ejendomme får en bytteret, således at de indbyrdes kan aftale rokeringer efter arbejdsplads, husstandsstørrelse etc.; det giver større bevægelighed på boligmarkedet. Lejerne i de større ejendomme får, hvis de ønsker det, et boligdemokrati, således at de kan få medindflydelse på forholdene i de ejendomme, de bor i.

Jeg tillægger dette stor vægt, og jeg vil gerne være med til de radikales tanker om i tilslutning hertil at overveje, om der kan findes en praktisk form for en forkøbsret for lejerne ved ejerskifte.

Hvis man er filosofisk og ikke politisk, kan man jo spørge sig selv, om der i virkeligheden er forskel på de radikales forslag og den skitse, som ejere og lejere har aftalt. Begge arbejder med samme begreb: den omkostningsbestemte leje. Parterne har i deres aftale fundet en definition; det har de radikale endnu ikke. Parterne udtaler sig ikke om, hvorvidt der herudover kan eller bør ske lejeforhøjelser, der tilfalder det offentlige; det mener de radikale at der kan i hvert fald i en periode.

I 1966 havde vi diskussioner om disse problemer. De endte med, at vi fik bindingerne i Grundejernes Investeringsfond af beløb, som i det lange løb tilfalder grundejerne. Nu foreslår de radikale, at en del af konjunkturstigningen i hvert fald i starten skal tilfalde kommunen. Jeg er, som jeg har sagt, bange for, at det offentlige ikke får noget, hvis udlejererne kan undgå afgiften ved at begrænse lejestigningen. Skal det offentlige have del i tilpasningsforhøjelserne ud over, hvad der kommer i form af øget indkomstskat fra ejerne, tror jeg, det er andre former, vi må overveje.

I de almennyttige selskaber skal lejen efter forslaget følge udviklingen i den private sektor. Det er rørende at se den tillid, som boligministeren pludselig skal nyde, når det overlades til ministeren hvert år at fastsætte lejen i det almennyttige byggeri. Denne tillid står i grel modsætning til den mistillid, som visse borgerlige kredse har, når talen er om statslige indekslån. Her hedder det, at in-

dekslån ikke er realistiske, fordi ministeren og folketingsflertallet nok vil ændre reglerne ligesom i Finland, når de begynder at skulle virke, akkurat som da vi afskaffede grundstigningsskylden.

Jeg fremdrager dette som et kuriosum, men vil i øvrigt sige, at vi på dette område må sikre en rimelig balance på boligmarkedet mellem lejerne i almennyttigt og privat byggeri, og at de midler, der fremkommer ved en rimelig huslejetilpasning i den almennyttige boligmasse, må anvendes til at styrke det almennyttige byggeris selvfinansiering.

De tekniske regler for en ajourføring af lejen i almennyttigt byggeri i forhold til lejeudviklingen i den private sektor må selv sagt afhænge af, hvorledes folketingets flertal ønsker at lejen skal udvikle sig, og hvorledes markedet reagerer herpå. Men jeg er enig i, at denne ajourføring bør ske, ligesom jeg er enig i, at overskuddet placeres i Landsbyggefondens. Jeg har bedt en arbejdsgruppe med repræsentanter fra boligselskaberne og boligministeriet om at overveje de tekniske muligheder herfor.

Jeg lægger megen vægt på, at vi tilvejebringer en selvregulerende ordning, der ikke kræver et årligt politisk initiativ.

Med hensyn til forslaget vedrørende problemerne omkring lejeværdien og beskatningen af parcelhuse og andre ejerboliger er der tale om forhold, som henhører under finansministerens område. Men jeg har noteret mig, at det radikale venstre her ser en nøje sammenhæng med problemerne omkring udlejningsboligerne. Jeg forstår forslaget derhen, at indehavere af ejerboliger skal have samme økonomiske vilkår som beboere i udlejningsboliger, selv om det vil betyde en stigning i boligudgifterne for den enkelte.

Det er også regeringens opfattelse, at vi må finde frem til en socialt afbalanceret ordning, som i videst mulig omfang ligestiller ejere og lejere. Befolkningen må frit kunne vælge mellem at bo til eje eller til leje, men det afgørende for den enkeltes boligvalg bør være familiens behov; eventuelle skattefordele bør ikke være afgørende for valget af boligform.

Jeg kan også tiltræde forslaget bemærkninger om, at der ved eventuelle ændringer må tages særligt hensyn til dem, der igennem længere tid har foretaget opsparing i deres